

N:o 44.

Ank. till Riksd. kansli den 16 april 1909, kl. 12 midd.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse af 10, 11, 12 och 13 §§ i lagen om handräckning åt utländsk domstol den 6 mars 1899 samt till lag angående ändrad lydelse af 2 och 3 §§ i lagen om verkställighet i visst fall af utländsk domstols beslut den 6 mars 1899.

Genom en den 26 mars 1909 dagtecknad proposition, n:o 129, hvilken af båda kamrarna hänvisats till lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande af propositionen bilagda, i statsrådet och högsta domstolen förda protokoll, föreslagit Riksdagen att antaga följande förslag till

1) Lag

angående ändrad lydelse af 10, 11, 12 och 13 §§ i lagen om handräckning åt utländsk domstol den 6 mars 1899.

Härigenom förordnas, att 10, 11, 12 och 13 §§ i lagen om handräckning åt utländsk domstol den 6 mars 1899 skola erhålla följande ändrade lydelse:

Bih. till Riksd. Prot. 1909. 7 Saml. 43 Häft. (N:o 44.)

10 §.

Rätten pröfve, hvilken ersättning skall tillkomma kronans eller rättens betjante för delgifning af kallelse eller underrättelse, som i 4 § afses; äge ock, där annan än part vid rätten tillstädeskommit eller något fullgjort, tillägga honom ersättning för kostnad, som däraf för-
anledts. Ersättning, hvarom nu är sagdt, skall af allmänna medel utgå.

11 §.

Sedan ärendet blifvit till slut fördt, låte rätten protokoll öfver hvad däri förekommit tillställas den utländska domstolen; foge ock därvid uppgift å de kostnader, den äskade åtgärden enligt 10 § eller eljest medfört.

Har Konungen efter aftal med främmande stat förordnat, att visst slag af kostnader, som föranledts af framställning från domstol i den stat, ej skall utkrävas, varde sådan kostnad ej för den utländska domstolen uppgifven.

12 §.

Hvad här ofvan är stadgadt för det fall, att framställning om handräckning, som i 1 § sägs, blifvit genom utrikesdepartementet öfversänd till svensk domstol, skall jämväl äga tillämpning där sådan framställning blifvit till domstol här i riket öfversänd från utländsk domstol, med hvilken enligt Konungens förordnande den svenska domstolen äger omedelbart skriftväxla.

Konungen äger ock efter aftal med främmande stat förordna, att de i förestående §§ för nämnda fall gifna bestämmelser skola gälla, där framställning, hvarom nyss sagts, blifvit från konsul för den stat öfversänd till svensk domstol.

13 §.

I de fall, då rätten enligt denna lag har att afåta meddelande till utländsk domstol, skall, där ej på grund af Konungens förordnande omedelbar skriftväxling må äga rum, det meddelande öfversändas till

utrikesdepartementet för vidare åtgärd; dock att meddelande, som är föranlett af framställning, öfverlämnad från konsul, skall till denne afsändas.

Denna lag träder i kraft genast efter utfärdandet.

2) Lag

angående ändrad lydelse af 2 och 3 §§ i lagen om verkställighet i visst fall af utländsk domstols beslut den 6 mars 1899.

Härigenom förordnas, att 2 och 3 §§ i lagen om verkställighet i visst fall af utländsk domstols beslut den 6 mars 1899 skola erhålla följande ändrade lydelse:

2 §.

Framställning om erhållande af verkställighet å utländsk domstols beslut, som i 1 § afses, göres hos öfverexekutor; och skall därvid företes den handling, hvarå framställningen grundas. Tillika skall antingen ingifvas bevis af myndighet i den främmande staten, att beslutet vunnit laga kraft, jämte, där fråga är om beslut af annan domstol än norsk, intyg att det bevis är af behörig myndighet utfärdadt, eller ock annorledes styrkas såväl att den handling, hvarå framställningen grundas, är i behörig form utfärdad som att beslutet vunnit laga kraft.

Intyg, hvarom nyss är sagdt, skall vara utställdt af svensk beskickning eller konsul eller af chefen för justitieförvaltningen i den främmande staten.

Är någon af de i ärendet åberopade handlingarna affattad å annat främmande språk än det norska eller danska, varde öfversättning af den handling jämväl ingifven, hvilken öfversättning skall vara genom intyg af diplomatisk eller konsulär tjänsteman eller på annat sätt till riktigheten officiellt styrkt; dock att öfversättning ej erfordras af annan del utaf den handling, hvarå framställningen grundas, än den som innefattar själfva beslutet.

3 §.

Öfverexekutor företage utan parternas hörande ärendet till pröfning. Är hvad i 2 § stadgas fullgjordt, förordne öfverexekutor, att beslutet må verkställas; och gånge det sedan i verket liksom svensk domstols laga kraft ägande dom, där ej af högre myndighet annorledes förordnas.

Denna lag träder i kraft genast efter utfärdandet.

Utskottets
yttrande.

Ifrågavarande proposition har föranledts af en propositionen i öfversättning vidfogad den 17 juli 1905 mellan åtskilliga stater, däribland Sverige, afslutad internationell konvention angående vissa till civilprocessen hörande ämnen af internationell natur.

Beträffande de] skäl, som ligga till grund för de i propositionen innefattade lagförslagen har statsrådet och chefen för justitiedepartementet till det vid propositionen i utdrag fogade statsrådsprotokollet den 5 mars 1909 anfört följande:

»I alla civiliserade stater erkännes numera skyldigheten att lämna andra stater bistånd vid rättsskipningens utöfvande. De regler, efter hvilka svenska myndigheter i detta afseende hafva att förfara, innehållas, såvidt civilprocessen angår, i åtskilliga under år 1899 utkomna lagar och författningar. Dessas tillkomst föranleddes hufvudsakligen af Sveriges tillträde till en i Haag den 14 november 1896 afslutad internationell konvention angående vissa till civilprocessen hörande ämnen af internationell natur, hvilken konvention biträdts förutom af Sverige och Norge jämväl af Belgien, Danmark, Frankrike, Italien, Luxemburg, Nederländerna, Portugal, Rumänien, Ryssland, Schweiz, Spanien, Tyskland och Österrike-Ungern.

Enligt bestämmelse i denna konvention skulle den gälla i fem år, räknadt från den dag, då ratifikationerna deponerades, hvilken dag inföll den 27 april 1899, och skulle den anses förnyad för fem år i sänder, därest den icke inom sex månader före utgången af denna tid uppsades af någon af de fördragslutande parterna. Uppsägning skulle endast

gälla med afseende å det eller de land, som notificerat densamma, hvar-
emot konventionen för öfriga stater bibehölle giltighet.

Det visade sig tämligen snart efter afslutandet af nämnda kon-
vention, att användningen af rättshjälpen emellan fördragsstaterna tog en
utsträckning, som gjorde vissa förändringar i konventionen nödvändiga,
åtminstone för flera af de större staternas del. Frågan om en revision
af konventionen upptogs därför till behandling vid en i Haag under år
1904 hållen diplomatisk konferens, å hvilken äfven Sverige var företräd;
och utarbetades då bland annat förslag till en ny konvention i samma
ämnen som den förra omfattade.

Denna nya konvention, som afslutades den 17 juli 1905, blef då
för Sveriges del undertecknad, och har den jämväl undertecknats af
samtliga öfriga förenämnda makter. Den är afsedd att ersätta den äldre
konventionen och skall träda i kraft senast den 27 april 1909.» — —

»Något behof af ändring i den äldre konventionens bestämmelser
på sätt 1905 års konvention innebär kan näppeligen anses hafva för
Sveriges vidkommande gjort sig i högre grad kännbart. Då emellertid,
enligt hvad tillkännagifvits, nästan alla de makter, som biträdt den
äldre konventionen, lära komma att ratificera 1905 års konvention, synes
icke heller Sverige böra undandraga sig att definitivt ansluta sig till
denna senare, och detta så mycket mindre som bestämmelserna i den
äldre konventionen, hvilken före den 27 oktober 1908 uppsagts af
Frankrike och Nederländerna, i följd häraf icke vidare efter den 27
april 1909 komma att gent emot dessa båda länder blifva gällande.
Det bör erinras, att enär Sverige ej uppsagt den äldre konventionen,
denna, äfven sedan 1905 års konvention af Sverige ratificerats, fort-
farande kommer att gälla emot dem bland förenämnda makter, som ej
ratificera sistberörda konvention.

Ratifikation för Sveriges del af 1905 års konvention synes emeller-
tid icke kunna ske, innan några smärre ändringar i lagen om hand-
räckning åt utländsk domstol den 6 mars 1899 och lagen om verk-
ställighet i visst fall af utländsk domstols beslut af samma dag blifvit
genomförda; och anhåller jag att nu få underställa Eders Kungl. Maj:ts
pröfning förslag till sådana ändringar. Vissa bestämmelser i konven-
tionen torde därjämte påkalla särskilda stadganden af administrativ natur
eller ändringar i redan förefintliga sådana, men med denna fråga synes
böra anstå, till dess de regler af allmän lags natur, som för konven-
tionens ratifikation förutsättas, kommit till stånd.

I *lagen om handräckning åt utländsk domstol* torde ändringar blifva
nödiga dels på grund af de nya bestämmelser, som enligt 1905 års

konvention skola gälla i fråga om öfverlämnandet mellan fördragsmakterna af framställningar i dessa afseenden, och dels af de i samma konvention upptagna stadganden angående godtgörelse, som för verkställd handräckning skall utgå.

I fråga om öfverlämnandet af såväl framställning, hvarom nu sagts, som ock annan framställning, exempelvis angående delgifning af handlingar, har införts den nyhet, att öfverlämnandet skall ske ej på diplomatisk väg utan från ena statens konsul direkt till den myndighet i den andra staten, hvilken har att upptaga den gjorda framställningen. Äfven för Sverige torde detta förfaringssätt, så vidt angår framställningar hit, innebära en fördel, då utrikesdepartementet härigenom skulle blifva befriadt från en del löpande ärenden utan att några nämnvärda olägenheter af den förändrade anordningen synas vara att befara; och finner jag följaktligen Sverige ej böra begagna sig af den enligt konventionen en hvar stat lämnade rätt att påfordra iakttagandet af den förut använda ordning i fråga om framställningar till densamma.

Beträffande sådana framställningar om handräckning åt utländsk domstol, som från andra än de fördragslutande staterna inkomma, torde fortfarande såsom förut böra gälla, att någon ovillkorlig skyldighet att tillmötesgå dylika framställningar icke skall åligga de svenska domstolarna. I följd häraf synes den i omförmälda lags 1 § angifna hufvudregel, att framställning skall efterkommas, där den öfverlämnats genom utrikesdepartementet, böra bibehållas. För att i förhållande till fördragsmakterna framställning, som öfverlämnats på det i den nya konventionen afsedda sätt, skall kunna medföra samma verkan som framställning, öfverlämnad i enlighet med stadgandet i 1 §, torde alltså vara nödigt att i 12 § införa en bestämmelse i sådan riktning. I samband härmed bör äfven en motsvarande ändring vidtagas i samma lags 13 §.

Enligt vanliga internationella regler åligger det den stat, på hvars framställning annan stat meddelat handräckning, hvarom nu sagts, att återgälda samtliga de kostnader, som af framställningen föranledts. Det har visat sig, att uppgörelserna härom ofta förorsakat besvär, som ej stått i rimligt förhållande till de ifrågavarande beloppens storlek. För att därför, så vidt möjligt, undslippa uppgörelser mellan staterna rörande obetydligare kostnader har i 1905 års konvention stadgats, att allenast kostnader af vissa slag skola de fördragslutande staterna emellan återkrävas. Då dylik eftergift näppeligen torde böra ifrågakomma gent emot andra stater än sådana, som å sin sida gjort motsvarande medgifvande, synes för Sverige något allmänt stadgande om att fordringar, som nu sagts, ej skola hos främmande stat utkrävas,

icke böra gifvas, utan torde lämpligen öfverlätas åt Eders Kungl. Maj:t att efter aftal med andra stater därom förordna. De utgifter, som statsverket sålunda skulle få vidkännas och hvilka säkerligen ej komme att uppgå till högre belopp än några hundratal kronor årligen, torde kunna utgå ur befintligt anslag å justitiedepartementets stat.

Har aftal, hvarom nu sagts, blifvit träffadt, böra tydligen kostnader, som däri afses, ej upptagas i den uppgift, som enligt 11 § i lagen skall tillställas den utländska domstolen. Då 10 § är affattad från den utgångspunkt, att samtliga där angifna kostnader skola till statsverket återgäldas, synes en jämkning af dess ordalag vara behöflig.

Jag öfvergår nu till frågan om ändringar i *lagen om verkställighet i visst fall af utländsk domstols beslut*.

Enligt 1905 års konvention skall begäran om erhållande af beslut angående verkställighet af domar, hvarom fråga är, framställas på diplomatisk väg. Gifvetvis innebär denna bestämmelse intet hinder att tillåta, det sådan begäran må, såsom hittills i Sverige skett, göras direkt hos svenska myndigheter, och då någon olägenhet af detta tillvägagångssätt icke visat sig, synes lagen böra tillåta framställandet af dylik begäran i såväl ena som andra formen. Ordalagen i 2 § af omfördälda lag torde emellertid ej kunna lämpas å framställning, som öfversändts på diplomatisk väg, och bör alltså från denna synpunkt en jämkning af uttrycken i samma § ske.

Stadgandena i sistnämnda § i fråga om hvad vid sökandet af verkställighet skall styrkas torde böra erhålla förändrad lydelse i öfverensstämmelse med de nya regler, som enligt konventionens artikel 19 skola i sådant hänseende gälla. Härvid anser jag mig böra anmärka att, enligt hvad af handlingarna vid 1904 års konferens framgår, i vissa stater icke gifves någon myndighet, behörig att utfärda bevis om laga kraft, hvadan den ovillkorliga skyldigheten att genom intyg af myndighet styrka detta förhållande ej torde böra bibehållas.

I berörda artikel 19 stadgas tillika, att beslut i ärende, hvarom nu är fråga, skall meddelas utan parternas hörande. Att i den svenska lagen för ifrågavarande fall införa stadgande i sådant afseende synes ej möta betänklighet. Bestämmelsen torde böra inflyta i 3 §, men synes i stället böra där uttryckligen angifvas att, på sätt konventionen innehåller, rätt till talan mot dylikt beslut tillkommer part.

I 1905 års konvention är uttryckligen nämndt, att hvad där är stadgadt angående verkställighet af domstols beslut skall gälla äfven om beslut, hvarigenom part ålagts ersätta icke vederpartens utan domstolens kostnader. Då äfven dylik kostnad lärer enligt svenskt

lagspråk inbegripas under uttrycket rättegångskostnad, hvilket användes uti ifrågavarande lag, torde nyssnämnda bestämmelse i konventionen icke påkalla någon lagändring.»

Vid granskning af förevarande lagförslag har utskottet icke funnit anledning att emot dem framställa någon erinran. Utskottet får alltså hemställa,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 16 april 1909.

På lagutskottets vägnar:

ERNST TRYGGER.
